

۹دی؛ شکوه موقعیت‌شناسی رهبری و مردم

رضا محمدی فیروزجایی

مقدمه:

در تبیین ابعاد شکل‌گیری و خلق حماسه ۹دی بایستی به دو مسأله مهم اشاره کرد. مسأله نخست، نقش تدابیر خاص مقام معظم رهبری است. ایشان با مدیریت صحیح این بحران، نقشی بی‌بدیل در خلق این حماسه داشتند. اگر تدابیر به‌موقع و موقعیت‌شناسی دقیق و رصد درست اوضاع از سوی ایشان صورت نبود، حماسه ۹دی شکل نمی‌پذیرفت. در مرحله بعد بایستی به نقش مردم اشاره کرد که با حضور به‌موقع خود در میدان، تومار این فتنه را در هم پیچیدند. مقاله ذیل به بررسی نقش رهبری و مردم در حماسه ۹دی می‌پردازد.

چرایی اهمیت حماسه «نهم‌دی»

چرایی اهمیت حماسه نهم‌دی را بایستی با مراجعه به کلام رهبر انقلاب و همچنین عقبه تئوریک نظام بررسی کرد. مقام معظم رهبری، حماسه نهم‌دی را حادثه‌ای بزرگ در تاریخ می‌داند.

به تعبیر ایشان، «حادثه ۹دی یک حادثه ماندنی در تاریخ ماست... این حادثه، حادثه کوچکی نیست. این حادثه، شبیه حوادث اول انقلاب است. این حادثه بایستی حفظ شود، بایستی گرامی داشته شود.»^۱ امام خامنه‌ای دست خدا و اهل بیت علیهم‌السلام را در پیدایی و ماندگاری این حماسه بزرگ محوری دانسته، می‌فرماید: «مطمئن باشید که روز نهم‌دی... در تاریخ ماند؛ این هم یک روز متمایزی شد. شاید به یک معنا بشود گفت که در شرائط کنونی -که شرائط غبارآلودگی فضاست- این حرکت مردم اهمیت مضاعفی داشت؛ کار بزرگی بود. هرچه انسان در اطراف این قضایا فکر می‌کند، دست خدای متعال راه، دست قدرت راه، روح ولایت راه، روح حسین بن علی علیه‌السلام را می‌بیند. این کارها کارهایی نیست که با اراده امثال ما انجام بگیرد؛ این کار خداست، این دست قدرت الاهی است؛ همان‌طور که امام رحمته‌الله در یک موقعیت حساسی -که من بارها این را نقل کرده‌ام- به بنده فرمودند: "من در تمام این مدت، دست قدرت الاهی را در پشت این قضایا دیدم". درست دید آن مرد نافذِ با بصیرت، آن مرد

خدا.^۲ مقام معظم رهبری، نهم دی را پاسخ قاطع ملت به فتنه‌گران دانسته، می‌افزاید: «نهم دی در سرتاسر کشور مشت محکمی به دهان فتنه‌گران زد.»^۳

از این سه فراز سخنان ایشان می‌توان سه ویژگی حماسه بزرگ نه دی را بیان کرد. ویژگی اول عبارت است از ماندنی بودن آن در تاریخ. ویژگی دوم نیز نقش دست خدای متعال و روح ولایت در آن است و بالاخره این که نه دی عبارت است از نابودی فتنه و شکست فتنه‌گران. به همین دلیل می‌توان به اهمیت این روز بزرگ پی برد و بر یوم‌الله بودن آن تاکید ورزید.

آیت‌الله مصباح یزدی نیز در تحلیل چرایی اهمیت این روز بزرگ می‌گوید: «اگر ما تحلیل روشنی از جریان ۹ دی داشته باشیم، خواهیم فهمید که چرا مقام معظم رهبری عنایت خاصی به این روز دارند و تا آن جایی که بنده اطلاع دارم، هیچ کس به اندازه ایشان اهمیت این روز را درک نکرده است. اما این که چرا کسانی از این روز و حوادثش و یادآوری و بزرگداشتش خوششان نمی‌آید، بدیهی است؛ این روز در واقع خنثی‌کننده نقشه‌ای بود که شاید حدود دو دهه استکبار جهانی با کمک مزدوران داخلی‌اش آن را طراحی کرده بود و آن قدر سد ثغور کرده بودند و مقدماتش را فراهم کرده بودند که مطمئن بودند به نتیجه قطعی می‌رسند. طیف‌های مختلفی از سیاسیون داخلی و خارجی در اجرای این نقشه سهیم بودند، می‌شود گفت مثل جنگ احزاب یک ائتلافی بود از کفر و نفاق و دنیاپرستان و فرصت‌طلبان و بعضی افرادی که بی‌بصیرت بودند، هرچند سوءنیتی نداشتند؛ خوب طبعاً وقتی با آن نقشه‌های پیچیده و پرهزینه و طراحی شده وارد کار شدند و در مقابل با روشنگری مقام معظم رهبری و تبعیت مردم از ایشان مواجه شدند، با آن فراست خدادادی که مردم حزب‌اللهی و علاقه‌مندان به انقلاب دارند، همه آن نقشه‌ها را نقش بر آب کردند. طبعاً برای دشمنان، این مهم مصیبت بزرگی بود و یادآوری مصیبت هیچ وقت خوشایند نیست...»^۴ ایشان همچنین در بخشی دیگر از سخنان خود می‌افزاید: «یوم‌الله ۹ دی در واقع یک تولد جدیدی برای انقلاب بود و اگر چنین حادثه‌ای اتفاق نیفتاده بود، خطرهای بزرگی انقلاب ما را تهدید می‌کرد که خدای متعال به برکت توجهات ولی عصر ارواحنا فداه و روشنگری‌های مقام معظم رهبری خطرها را رفع کرد و بار دیگر این انقلاب بیمه شد و قدم بلندی برای استحکام و پابرجایی خودش برداشت.»^۵

اکنون باید به این نکته بپردازیم که چه عواملی موجب شکل‌گیری این روز بزرگ شد. در این باره غیر از لطف الهی و یا به تعبیر امام خامنه‌ای، دست خدای متعال و روح ولایت که نقش اصلی را در شکل‌گیری و ماندگاری یوم‌الله ۹ دی ایفا کرده است، باید به دو عامل بسیار مهم دیگر اشاره کنیم. عامل نخست، موقعیت‌شناسی و تدبیر مقام معظم رهبری است و عامل دوم نیز به نقش مردم و زمان‌شناسی آنان برمی‌گردد.

نقش موقعیت‌شناسی رهبری در ایجاد ۹ دی

۲۷ سال رهبری همراه با تدبیر و بصیرت ناخدای بیدار کشتی انقلاب، بیانگر هدایت‌های دایمانه ایشان در عرصه کشورداری و حفاظت از دستاوردهای انقلاب اسلامی و راه امام و شهادست. هرگاه مشکلی متوجه نظام و انقلاب شد، این رهبری معظم انقلاب بودند که با تدبیر و بصیرت بالا و موقعیت‌شناسی مثال‌زدنی خویش، کشور را از ورطه بحران نجات دادند. نمونه‌های متعددی را می‌توان مطرح کرد؛ چه در عرصه داخلی و وقوع بحران‌هایی چون گسترش تفکرات تکنوکرات‌گونه دولت

کارگزاران، اندیشه‌های لیبرالیستی زمان اصلاحات، اندیشه‌های انحرافی در درون دولت قبل، فتنه بزرگ ۷۸ و... و چه در عرصه خارجی همچون توطئه‌های گوناگون آمریکا و غرب ضد جمهوری اسلامی که همه و همه با تدبیر ایشان خنثی شد. کافی‌ست نگاهی گذرا به نقش عزت‌ملارانه و موقعیت‌شناسانه ایشان در رویارویی با فتنه دادگاه میکونوس ببینیم. در این دادگاه که به دنبال ترور دبیرکل حزب دموکرات کردستان و سه تن از همفکران وی در رستوران میکونوس شهر برلین آلمان برپا شد، حکم بازداشت وزیر اطلاعات جمهوری اسلامی ایران، صادر و در آن از برخی مقام‌های جمهوری اسلامی به عنوان طراحان این ترور نام برده شد. همین مسأله موجب شد تا روابط ایران و آلمان تیره شود و سفیر این کشور و نیز سفیران دیگر کشورهای اروپایی در اقدامی هماهنگ یکی پس از دیگری کشور را ترک کنند. در چنین اوضاعی، مقام معظم رهبری با اشاره به نیازداشتن جمهوری اسلامی به رابطه با کشورهای اروپایی، درباره سفیرانی که به سبب دادگاه میکونوس، کشورمان را ترک کرده بودند، با قاطعیت فرمودند: «... سفیر آلمان، باید آخر از همه بیاید.»^۶

قاطعیت و تدبیر مقام معظم رهبری در این ماجرا موجب شد تا عزت جمهوری اسلامی در عرصه بین‌المللی برای همگان آشکارتر شود. هوشمندی ایشان در کنترل و دفع فتنه ۸۸ اوج تدبیر و مدیریت ایشان را به رخ کشید؛ به گونه‌ای که این فتنه پس از چندماه، با تولد حماسه ۹ دی عملاً به محاق رفت. برای بررسی چگونگی شکل‌گیری این حماسه، باید کمی به عقب بازگردیم تا نقش هوشمندانه امام خامنه‌ای را ببینیم. مدیریت موقعیت‌شناسانه رهبری در کنترل فتنه ۸۸ این حماسه را آفرید. گرچه فتنه ۸۸ در ادامه زنجیره توطئه‌های دشمنان بیرونی و پادوهای داخلی آنان شکل پذیرفت، ولی در ظاهر می‌توان گفت که نقطه شروع آن از زمان انتخابات ریاست جمهوری همان سال رقم خورد. اصحاب فتنه، عزم خود را جزم کرده بودند تا به خیال خویش نظام اسلامی را ساقط کنند، اما رهبری بیدار نظام مرحله به مرحله و با درک درست از زمان و مکان، به تدبیری هوشمندانه دست زدند. به تعبیر علامه مصباح یزدی، «بنده گمان نمی‌کنم هیچ کس حقیقت این فتنه را مثل مقام معظم رهبری شناخته باشد. ما روزی هزاران بار باید خدا را شکر کنیم که به ما رهبری عنایت فرموده که این فراست‌های فوق‌عادی را دارند و مطالبی را درک می‌کنند که دیگران باید با گذشت زمان‌های طولانی و ظاهرشدن شواهد و دلائل فراوان به زحمت باور کنند ولی ایشان گاهی قبل از وقوعش پیش‌بینی می‌کنند و بعد هم قاطعانه برخورد می‌کنند. این که این مسأله در سال ۸۸ فتنه بزرگی بود من هیچ شکی ندارم. هنوز هم اطمینانی که ایشان به این مسأله دارند و خطری که از فتنه احساس می‌کنند فکر نمی‌کنم هیچ کس دیگری آن‌طور احساس کند. الان هم در مقطع فعلی مهم‌ترین خطر برای آینده ما از همین فتنه و سران فتنه است ولی فتنه منحصر به این نیست، خطرات دیگری هم هست که شاید در درازمدت بسیار مهم باشد ولی مهم‌ترین خطر فعلی از همین هاست.»^۷

مدیریت لحظه به لحظه معظم‌له که از دید موقعیت‌شناسانه ایشان سرچشمه می‌گیرد، به خلق حماسه‌ای بزرگ به نام ۹ دی انجامید. اما این مدیریت چگونه شکل پذیرفت؟

۱. هشدار و انذار قبل از انتخابات

رهبری پیش از انتخابات، با نگاه تیزبین خویش پیش‌بینی می‌کردند که فتنه بزرگی در راه است؛ اما از آن جایی که نمی‌توان قبل از جنایت

به‌واقع ایشان در دوره پیش از انتخابات از رمز فتنه فتنه‌گران یعنی «تقلب» خبر می‌دهند و همگان را به هوشیاری فرامی‌خوانند.

۲. آرامش بخشی در ایام منتهی به انتخابات

یکی از تدابیر موقعیت‌شناسانه مقام معظم رهبری، آرامش و طمأنینه خاص ایشان و انتقال این آرامش به درون کشور و در میان مردم بود. بی‌گمان، اگر ایشان هم مانند برخی افراد با عصبانیت و خشم با فتنه پیش رو مقابله می‌کردند، آتش این فتنه شعله‌ورتر می‌شد. یکی از موارد آرامش رهبری را می‌توان در برخورد مدبرانه ایشان با نامه سرگشاده آقای هاشمی رفسنجانی مشاهده کرد. ارسال سرگشاده این نامه بدون سلام و والسلام، واکنش‌های تنیدی را در میان ملت انقلابی ایران برانگیخت. اما امام خامنه‌ای با مدیریت صحیح این فضا، امکان هرگونه سوءاستفاده دشمنان و مخالفان را از بین برد. سکوت هوشمندانه و بی‌پاسخ گذاشتن این

قصاص کرد، ایشان تنها درباره وقوع این فتنه هشدار دادند و همگان را به بصیرت فراخواندند. امام خامنه‌ای در ۹ اردیبهشت ۱۳۸۸ و در دیدار جمعی از معلمان، پرستاران و کارگران این خطر را گوشزد کردند: «یکی از دشمنی‌ها همین است که این پدیده با ارزش تأثیرگذار حضور مردم و نقش‌آفرینی مردم در اداره کشور را در تبلیغات خودشان نفی کنند یا ندیده بگیرند یا انکار کنند. بارها و بارها در اظهارات صریح‌شان، در اظهارات کنایه‌آمیزشان در انتخابات کشورمان خدشه کردند. نه؛ انتخابات کشور ما از انتخابات اکثر این کشورهای مدعی دموکراسی هم آزادتر است، هم پرشورتر، هم انگیزه مردم در این انتخابات بیش‌تر است. انتخابات پرشور، انتخابات خوب، سالم، دشمن خدشه می‌کند. از دشمن انتظاری هم جز دشمنی نیست. چه انتظاری هست؟ بی‌توقعی از دوستان است. بی‌توقعی از کسانی است که جزو این ملتند؛ واقعیات را دارند می‌بینند؛ می‌بینند که

نامه موجب شد تا آرامشی خاص در میان مردم حاکم شود. اگر ایشان در آن مقطع واکنش نشان می‌دادند، فتنه‌گران از آن مستمسکی به نفع خود می‌ساختند و موضع‌گیری ایشان را دخالت مستقیم در انتخابات مطرح و از آن سوءاستفاده می‌کردند.

در روز انتخابات نیز این مواضع آرامش‌بخش ادامه یافت. ایشان پس از انداختن رأی خویش به صندوق آراء، تأکید کردند: «امروز هم من امیدوارم و از مردم خواهش می‌کنم که توجه کنند همین امنیت، همین آرامش و همین متانت و سکینه روحی لازم، در آن‌ها وجود داشته باشد. ممکن است بدخواهانی بخواهند در مراکز رأی تشنج ایجاد کنند؛ هرگونه تشنجی به ضرر صندوق‌های رأی تمام خواهد شد؛ یعنی به ضرر آرای مردم و به ضرر مردم است؛ اگر کسانی خواستند چنین تشنجی ایجاد کنند، خود مردم نگذارند و با متانت، با صبر و با حلم و وقار خودشان، مانع بشوند از این که خواسته بدخواهان این ملت عملی بشود. به شایعات هم خیلی گوش نکنند. من دیدم دیروز و دیشب در این پیامک‌های فراوانی که دست مردم هست - شایعاتی را از قول من نقل می‌کردند که دروغ محض بود و واقعیت نداشت. آدم‌های خوش‌نیت و سالم این کارها را نمی‌کنند؛ آدم‌های ناسالم از این کارها می‌کنند؛ توی همه بخش‌ها و همه گروه‌ها هم کم‌وبیش ممکن است آدم ناسالم - که سوءنیت داشته

این انتخابات چگونه سالم و متقن انجام می‌گیرد. در عین حال همان حرفی را که دشمن می‌زند این‌ها هم می‌زنند. من انتظارم این است که کسانی که با ملت ایرانند، جزو ملت ایرانند، توقع دارند ملت به آن‌ها توجه کنند، این‌ها دیگر علیه ملت ایران حرف نزنند و انتخابات ملت ایران را زیر سؤال نبرند. مرتب تکرار نکنند که آقا این انتخابات، انتخابات نیست. چرا دروغ می‌گویند؟ چرا این همه زحماتی را که این مسوولان در طول این سال‌های متمادی متحمل شدند، ندیده می‌گیرند؟ چرا؟ چرا ناسپاسی می‌کنند؟»

ایشان هشدار جدی بعدی را در سالگرد رحلت حضرت امام علیه السلام و حدود یک هفته قبل از انتخابات متذکر می‌شوند: «از دو سه ماه قبل از این رادیوهای بیگانه شروع کردند به بدنام کردن مردم. گاهی گفتند: این انتخابات نیست. انتصابات است. گاهی گفتند: این یک بازی کنترل‌شده درون حکومت است. گفتند: این کاندیداها خودشان دارند بازی می‌کنند. نامزدهای مختلف که می‌بینید با هم اختلاف نظر دارند، این‌ها هم ظاهرسازی است. بازی است. گاهی گفتند: در انتخابات قطعا تقلب انجام خواهد گرفت. هر وقتی یک چیزی گفتند. مقصود از همه این تخریب‌ها یک چیز است و او این که می‌خواهند ملت در انتخابات مشارکت قوی و نمایانی نکند.»

باشند و حسن نیت نداشته باشند پیدا بشود. به این شایعات هم توجه نکنند. امروز هم ممکن است باز شایعاتی نسبت به بخش‌های مختلف انتخابات- بین مردم وجود داشته باشد؛ ما اعتمادمان در درجه اول صدر اول و آخر- به لطف خدا و به کمک الهی است و از خدای متعال استعانت می‌کنیم و کمک می‌خواهیم، و در درجه بعد به آگاهی و رشد و هوشیاری مردم است.»

۳. تدابیر حکیمانه بعد از انتخابات

با نزدیک شدن به ساعات‌های پایانی انتخابات، فتنه‌ای که رهبری درباره‌اش هشدار داده بودند، با رمز قلب کلید خورد. ابتدا در حالی که هنوز رأی‌گیری ادامه داشت و شمارش آرا شروع نشده بود، یکی از کاندیداها پیشاپیش خود را پیروز انتخابات اعلام کرد و به دنبال آن پس از شمارش آرا و انتخاب شخصی دیگر، همان کاندیدا بر خلاف قانون به آشوب و اردو کشی خیابانی دست زد. اما باید دید موضع امام خامنه‌ای در دوران پس از انتخابات چه بود. مواضع ایشان را که حکایت از موقعیت‌سناسی خاص رهبری دارد، می‌توان در چند شاخصه جست‌وجو کرد:

۱-۳- تأکید بر قانون:

تأکید ایشان بر قانون‌گرایی و قانون‌مداری، یک اصل مهم بود. رهبری ضمن دعوت کاندیداها، معترض به پیگیری مطالبات خود از مجرای قانون، خودشان نیز از اختیارات اصل ۵۷ استفاده کردند و بر آن اساس با تمدید ۵ روزه مهلت رسیدگی به شکایت‌ها موافقت کردند. با این حال هیچ‌گاه در برابر قانون‌شکنان کوتاه نیامدند و قاطعانه در برابر قانون‌گریزی ایستادند. مقام معظم رهبری در دیدار با نمایندگان کاندیداها در ۲۶ خرداد تأکید می‌کنند: «ممکن است کسانی همان‌طور که حالا آقایان هم ذکر کردید، اشکالات و اعتراضاتی را بر مجاری گوناگون امور در انتخابات ثبت کرده باشند و اعتراض داشته باشند، که البته راه‌های قانونی وجود دارد. رسیدگی به این‌ها حتماً باید انجام بگیرد. مواردی را آقایان ذکر کردید. من درخواست می‌کنم از آقایان مسئول در وزارت کشور و همچنین در شورای نگهبان که به این موارد دقیقاً رسیدگی کنند. اگر چنانچه بعضی از اشکالات، مقتضی این هست که پارامی از صندوق‌ها بازشماری بشود، اشکالی ندارد. حالا مثلاً یک مورد را آقایان ذکر کردند که آن شخص گفته که رأی فلان نامزد این تعداد است، بعد در شمارش تعداد دیگری معرفی شده؛ خیلی خوب، کاری ندارد؛ صندوق‌های مورد اشکال را، به طور تصادفی تعدادی از صندوق‌ها را بازشماری کنند؛ خود نمایندگان ستادها هم حضور داشته باشند و ببینند، تا اطمینان کامل برای همه حاصل بشود.»

۲-۳- خودی دانستن همه رأی‌دهندگان:

یکی از تدابیر هوشمندانه ایشان، تقدیر از همه مردم و مشخصاً هواداران کاندیداها، انتخابات بود. ایشان در این باره تأکید کردند: «امروز نظام اسلامی نشان دارد می‌دهد که مردم‌سالاری واقعی در او حکم فرماتست. مردم می‌آیند می‌نشینند پای صحبت نامزدهای مختلف، گوش می‌کنند، بعد در حدود شاید ده روز، پانزده روز در خیابان‌ها حضور فعال دارند. این به نظر من خیلی مسأله مهمی است. ما باید به این شب‌های گوناگون و متعددی که در خیابان‌های تهران و بعضی از شهرستان‌های دیگر مردم جمع می‌شدند و بعضی از این نامزدها، بعضی از آن نامزدها حمایت می‌کردند، شعار می‌دادند و هیچ‌گونه درگیری بین این‌ها وجود نداشت، افتخار بکنیم؛ این خیلی چیز مهمی است. مردم ما اینند؛ اختلاف سلیقه هم دارند، نظرات مختلفی هم نسبت به نامزدهای مختلف دارند، اما با

همدیگر هم کار می‌کنند... آن کسانی که اجتماع می‌کنند برای حمایت از یک نامزد، با آن کسانی که اجتماع می‌کنند برای حمایت از نامزد دیگر، هر دو ملت ایرانند، گروه‌هایی از مردمندها؛ ما باید با این دید نگاه کنیم.»^۸

۳-۳- تلاش برای جلوگیری از سقوط فتنه‌گران:

تدبیر دیگر رهبری، تلاش برای جلوگیری از سقوط فتنه‌گران در دام بیگانگان بود. ایشان از همین رو در تألیف قلوب کوشیده، همه کاندیداها را درون نظام معرفی می‌کنند: «این چهار نفری که وارد عرصه این انتخابات جدی شدند، همه‌شان جزو عناصر نظام و متعلق به نظام بودند و هستند. یکی از این‌ها رئیس‌جمهور کشور ماست؛ رئیس‌جمهور خودم، پرکار، زحمتکش، مورد اعتماد، یکی از آن‌ها نخست‌وزیر هشت‌سال در دوران ریاست‌جمهوری خود بنده است. یکی از آن‌ها فرمانده سپاه در سال‌هایتمادی و یکی از فرماندهان اصلی دوران دفاع مقدس بوده است. یکی از آن‌ها دو دوره رئیس قوه مقننه کشور بوده است؛ رئیس مجلس شورای اسلامی بوده است. این‌ها عناصر نظامند؛ این‌ها همه‌شان متعلق به نظامند. البته اختلاف‌نظر دارند، اختلاف برنامه دارند، در جهت‌گیری‌های گوناگون سیاسی با هم تفاوت‌های متعددی دارند؛ اما همه‌شان مال نظامند؛ چهار نفر از عناصر نظامند. این رقابت درون نظام تعریف شد؛ نه رقابت بین درون نظام و بیرون نظام، که رادیوی صهیونیستی و رادیوی آمریکا و رادیوی انگلیس خیبت و دیگران می‌خواهند این را دامن بزنند. نخیر، رقابتی بود در درون نظام و بین عناصر وابسته به نظام؛ متعلق به نظام، و همه‌شان هم با این سوابق. همه‌شان را من از نزدیک می‌شناسم، افکارشان را می‌دانم، سلاتقشان را می‌دانم، خصوصیات رفتاری‌شان را می‌دانم، با همه‌شان از نزدیک من کار کردم.»^۹

۴-۳- قاطعیت در برابر زیاده‌خواهی‌ها:

موضع دیگر رهبری، تمکین نکردن در برابر پیشنهادهایی همچون تشکیل شورای حل مسأله و برخورد قاطع در برابر پیشنهاد ابطال انتخابات بود. جریان فتنه به صورت جدی در پی ابطال انتخابات بود و رهبری نیز قاطعانه در برابر این پیشنهاد ساختارشکنانه و غیرقانونی ایستادند. ایشان در ۲۶ خرداد همان سال و در دیدار با نمایندگان نامزدها فرمودند: «یک مطلبی هم راجع به ابطال انتخابات بگویم که دیگر هیچ وقت چنین مطلبی را تکرار نکنید. اگر امروز تمام دنیا نیز روبه‌رویم جمع شوند و بایستند و بگویند انتخابات باید ابطال شود، بنده هرگز زیر بار نخواهم رفت. ابطال انتخابات توهنی به مردم است و بنده به هیچ عنوان از حقوق مردم کوتاه نخواهم آمد.»

۵-۳- مدارای هوشمندانه:

تدبیر دیگر ایشان، مدارای هوشمندانه بود تا شاید جریان فتنه به خود آید و به جبران خطاهایش بپردازد. به همین سبب، در این مدت هیچ برخوردی با سران فتنه نشد. این مدارا و صبر و حوصله تا آن جایی بود که حتی به تعبیر رهبری با گلابه‌مندی برخی از دوستان نظام همراه شد. ایشان در یکی از به‌یادماندنی‌ترین بیانات خود در تحلیل فتنه ۸۸ می‌فرمایند: «یک نکته را هم به جوانان عزیز انقلابی، به فرزندان عزیز انقلابی خودم، به فرزندان بسیجی از زن و مرد- عرض بکنم؛ جوانان از اطراف و اکناف کشور، از آن‌چه که تهتک بیگانگان از ایمان دینی به گوششان می‌خورد یا با چشمشان می‌بینند، عصبانی هستند؛ وقتی می‌بینند روز عاشورا چگونه یک عده‌ای حرمت عاشورا را هتک می‌کنند، حرمت امام حسین علیه السلام را هتک می‌کنند، حرمت عزاداران حسینی را هتک

دست‌نویس: «موقعیت‌شناسی امام‌خامنه‌ای»
موقعیت‌شناسی امام‌خامنه‌ای
موقعیت‌شناسی امام‌خامنه‌ای
موقعیت‌شناسی امام‌خامنه‌ای

می‌کنند، دل‌هاشان به درد می‌آید، سینه‌هاشان پر می‌شود از خشم؛ البته خوب، طبیعی هم هست، حق هم دارند؛ ولی می‌خواهم عرض بکنم جوان‌های عزیز مراقب باشند، مواظب باشند که هرگونه کار بی‌رویه‌ای، کمک به دشمن است. این‌جا جوان‌ها تلفن می‌کنند - می‌فهمم من، می‌خوانم، غالباً تلفن‌ها و نامه‌ها را خلاصه می‌کنند، هر روز می‌آوردند، من نگاه می‌کنم - می‌بینم همین‌طور جوان‌ها گله‌مند، ناراحت و عصبانی؛ گاهی هم از بنده گله می‌کنند که چرا فلانی صبر می‌کند؟ چرا فلانی ملاحظه می‌کند؟ من عرض می‌کنم؛ در شرائطی که دشمن با همه وجود، با همه امکانات خود درصدد طراحی یک فتنه است و می‌خواهد یک بازی خطرناکی را شروع کند، باید مراقبت کرد او را در آن بازی کمک نکرد. خیلی باید با احتیاط و تدبیر و در وقت خودش با قاطعیت وارد شد. دستگاه‌های مسؤولی وجود دارند، قانون وجود دارد؛ بر طبق قانون، بدون هیچ‌گونه تخطی از قانون، بایستی مَر قانون به صورت قاطع انجام بگیرد؛ اما ورود افرادی که شأن قانونی و سمت قانونی و وظیفه قانونی و مسؤولیت قانونی ندارند، قضایا را خراب می‌کند. خدای متعال به ما دستور داده است: «و لا یجرمنکم شنتان قوم علی ان لا تعدلوا عدلوا هو اقرب للتقوی». بله! یک عده‌ای دشمنی می‌کنند، یک عده‌ای خیانت به خرج می‌دهند، یک عده‌ای از خیانت‌کنندگان پشتیبانی می‌کنند - این‌ها هست - اما باید مراقب بود. اگر بدون دقت، بدون حزم، انسان وارد برخی از قضایا بشود، بی‌گناهی که از آن‌ها بیزار هم هستند، لگدمال می‌شوند؛ این نباید اتفاق بیفتد. من برحذر می‌دارم جوان‌های عزیز را، فرزندان عزیز انقلابی خودم را از این که یک حرکتی را خودسرانه انجام بدهند؛ نه! همه چیز بر روال قانون...»^{۱۰}

تدابیر موقعیت‌شناسانه امام‌خامنه‌ای موجب شد تا فتنه مذکور به پایان خط خود نزدیک شود. پس از آن که فتنه‌گران به فتنه‌گری خود استمرار بخشیدند و در روز قدس سال ۱۳۸۸ شعار «نه غزه، نه لبنان، جانم فدای ایران» سر دادند و در اوج فتنه‌انگیزی، حرمت عاشورای حسینی را هم نگاه نداشتند، دیگر زمان صبر و تحمل به پایان رسید و در روز چهارشنبه ۹ دی با اجتماع عظیم و میلیونی مردم ولایت‌مدار، مهتری باطل بر فتنه‌گری فتنه‌گران زدند. اگر نبود رهبری داهبانه و موقعیت‌شناسی مقام معظم رهبری در مدیریت و کنترل فتنه، هیچ‌گاه حماسه‌ای به نام ۹دی خلق نمی‌شد.

نقش موقعیت‌شناسی مردم در ایجاد ۹دی

بعد از نقش رهبری باید به نقش موقعیت‌شناسی مردم در خلق این حماسه اشاره کرد. مردم ولایت‌مدار کشورمان گوش به فرمان رهبری، لحظه به لحظه حرکت فتنه‌گران را رصد می‌کردند و منتظر اشاره رهبری بودند تا تومار این فتنه را درهم‌پیچند. فرصت درهم‌پیچیدن این فتنه در نهم دی فراهم شد. مردم بصیر کشورمان با زمان‌شناسی خاص خود در این روز حضور یافتند و این حماسه را خلق کردند. به تعبیر امام‌خامنه‌ای، «نهم دی با دهم دی فرقی ندارد؛ این مردمنده که ناگهان با یک حرکت - که آن حرکت برخاسته از همان عواملی است که نوزدهم دی قم را تشکیل داد؛ یعنی برخاسته از بصیرت است، از دشمن‌شناسی است، از وقت‌شناسی است، از حضور در عرصه مجاهدانه است - روز نهم دی را هم متمایز می‌کنند.»^{۱۱}

برای بررسی نقش موقعیت‌شناسی مردم در این حماسه می‌توان به بیانات مقتدای انقلاب اشاره کرد که در زمان‌های گوناگون این نقش را برشمردند و از این حماسه‌سازی تجلیل کردند. سخنان مقام معظم رهبری

۱. هشت‌ماه پرافتخار و عبرت‌آموز:

را می‌توان چنین دسته‌بندی کرد:
رهبر معظم انقلاب ۸ ماه ایستادگی و بصیرت مردم را می‌ستایند و حضور آنان در راه‌پیمایی نهم دی را قوی‌ترین و آخرین ضربه بر پیکره فتنه می‌دانند: «قوی‌ترین و آخرین ضربه را ملت در روز نهم دی ... وارد کرد. ... همه کسانی که در عرصه سیاسی به هر نامزدی رأی داده بودند، وقتی دیدند دشمن در صحنه است، وقتی فهمیدند اهداف پلید دشمن چیست، نسبت به آن کسانی که قبلاً به آن‌ها خوشبین هم بودند، تجدیدنظر کردند؛ فهمیدند که راه انقلاب این است، صراط مستقیم این است. در بیست و دوی بهمن، ملت همه با یک شعار وارد میدان شدند. خیلی تلاش کردند، شاید بتوانند بین ملت دودستگی ایجاد کنند؛ اما نتوانستند. و ملت ایستاد؛ این پیروزی ملت بود. از بیست و دوم خرداد تا بیست و دوم بهمن - هشت‌ماه - یک فصل پرافتخار و پرعرتی برای ملت ایران بود؛ این یک درس شد. آگاهی جدیدی به وجود آمد. فصل تازه‌ای در بصیرت ملت ایران گشوده شد. این یک زمینه بسیار مهمی است. باید بر اساس این زمینه، حرکت کنیم.»^{۱۲}

۲. نهم دی ماه؛ یک کار غیرمتوقع

ایشان حماسه نهم دی ماه را یک کار غیرمتوقع می‌دانند که با موقعیت‌شناسی مردم رخ داد: «راهپیمایی مردم در بیست و دوی بهمن با همه عظمتی که دارد... یک کار متعارف است، یک کار روان شده است، شناخته شده است، متوقع است که انجام بگیرد و انجام می‌گیرد؛ اما بیست و سه تیر در سال ۷۸، یک کار متعارف نبود، یک کار متوقع نبود؛ اهمیت داشت که این مجموعه بدانند و بفهمند که این کار در آن شرائط، لازم است و آن را انجام بدهد. کار نهم دی ماه ... هم همین جور بود. شناختن موقعیت، فهمیدن نیاز، حضور در لحظه مناسب و مورد نیاز؛ این اساس کار است که مؤمن باید این را هم با خود همراه داشته باشد تا بتواند وجودش مؤثر بشود؛ آن کاری را که باید انجام بدهد، بتواند انجام بدهد.»^{۱۳}

۳. حماسه نهم دی ماه؛ دست اراده الهی

ایشان همچنین حماسه نهم دی ماه را مرهون دست اراده و قدرت الهی ذکر می‌کنند و می‌فرمایند: «از ماندگاری این انقلاب، اتکای به ایمان‌هاست؛ اتکای به خداست. لذا شما می‌بینید آن روزی که توده عظیم مردم در سرتاسر کشور احساس کنند که دشمنی‌ای متوجه انقلاب است، احساس کنند که دشمنی جدی‌ای وجود دارد، بدون فراخوان حرکت می‌کنند می‌آیند. روز نهم دی شما دیدید در این کشور چه اتفاقی افتاد و چه حادثه‌ای پیش آمد. دشمنان انقلاب که همیشه سعی می‌کنند راهپیمایی‌های میلیونی را بگویند چند هزار نفر آمده‌اند - تحقیر کنند، کوچک کنند - اعتراف کردند و گفتند در طول این بیست سال، هیچ حرکت مردمی‌ای به این عظمت در ایران اتفاق نیفتاده است؛ این را نوشتند و گفتند. آن کسانی که سعی در کتمان حقائق درباره جمهوری اسلامی دارند، این را گفتند. علت چیست؟ علت این است که مردم وقتی احساس می‌کنند دشمن در مقابل نظام اسلامی ایستاده است، می‌آیند توی میدان. این حرکت ایمانی است، این حرکت قلبی است؛ این چیزی است که انگیزه‌خدایی در آن وجود دارد؛ دست قدرت خداست، دست اراده الهی است؛ این چیزها دست من و امثال من نیست. دل‌ها دست خداست. اراده‌ها مقهور اراده پروردگار است. وقتی حرکت خدایی شد، برای خدا شد، اخلاص در کار بود، خدای متعال این جور دفاع می‌کند.»^{۱۴}

۴. چشم دنیا خیره از حماسه مردمی

امام خامنه‌ای معتقدند که حماسه ملت در روز نهم دی ماه، چشم همه دنیا به‌ویژه دشمنان نظام و انقلاب را خیره کرد: «شما دیدید فتنه‌ای به وجود آمد، کارهایی شد، تلاش‌هایی شد، آمریکا از فتنه‌گران دفاع کرد، انگلیس دفاع کرد، قدرت‌های غربی دفاع کردند، منافقین دفاع کردند، سلطنت‌طلب‌ها دفاع کردند؛ نتیجه چه شد؟ نتیجه این شد که در مقابل همه این اتحاد و اتفاق نامیمون، مردم عزیز ما، ملت بزرگ ما در روز نهم دی... آن چنان عظمتی از خودشان نشان دادند که دنیا را خیره کرد.»^{۱۵}

۵. نهم دی ناشی از حس مسؤلیت‌شناسی مردم بود

ایشان همچنین حماسه نه دی را ناشی از حس مسؤلیت‌شناسی مردم دانسته، می‌افزایند: «هیچ کس نگوید من تکلیفی ندارم، من مسؤلیتی ندارم؛ همه مسؤولند. مسؤولیت معنایش این نیست که اسلحه ببندیم، بیاییم توی خیابان راه برویم؛ در هر کاری که هستیم، احساس مسؤولیت کنیم؛ مسؤولیت دفاع از انقلاب و از نظام جمهوری اسلامی؛ یعنی از اسلام، یعنی از حقوق مردم، یعنی از عزت کشور، این، شرط اول؛ همه باید این احساس مسؤولیت را داشته باشیم. و من می‌بینم که این احساس مسؤولیت را داریم. این را مردم کشور ثابت کردند، ثابت می‌کنند؛ حالا یک نمونه واضح همین ۹ دی بود... مردم حضور خودشان راه آمدگی خودشان راه سرزندگی و نشاط خودشان را نشان داده‌اند، باز هم نشان خواهند داد.»^{۱۶}

۶. مشتی بر دهان فتنه‌گران

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بر این نکته نیز تاکید می‌کنند که این حماسه، مشتی محکم بر دهان فتنه‌گران بود: «مردم ما در مقابله با فتنه، خودشان به پا خاستند. نهم دی در سرتاسر کشور مشت محکمی به دهان فتنه‌گران زد. این کار را خود مردم کردند. این حرکت - همان طوری که گویندگان و بزرگان و همه بارها گفته‌اند - یک حرکت خودجوش بود؛ این خیلی معنا دارد؛ این نشانه این است که این مردم بیدارند، هشیارند. دشمنان ما باید این پیام را بگیرند. آن کسانی که خیال می‌کنند می‌توانند میان نظام و میان مردم جدایی بیندازند، ببینند و بفهمند که این نظام، نظام خود مردم است، مال مردم است. امتیاز نظام ما به این است که متعلق به مردم است.»^{۱۷}

۷. دو عنصر حاکم بر حضور مردم

ایشان با تاکید بر این که ۹ دی شکل بارز و روشنی از ادامه روح حاکم بر ۲۲ بهمن بود، می‌فرمایند: «در قضیه ۹ دی سال ۸۸ یک نکته اساسی است و آن نکته برمی‌گردد به هویت انقلاب و ماهیت انقلاب. یعنی همان روحی که حاکم بود بر اصل انقلاب ما و آن حضور عظیم بی‌نظیر تاریخی در سال ۵۷، همان روح در ماجرای ۹ دی نشان داده شد؛ کمالین که در قضایای گوناگون دیگر هم نشان داده شده، لیکن در ۹ دی به شکل بارزی نشان داده شد؛ به طوری که جای انکار و تردید و تأمل برای هیچ‌کس از بدخواهان و دوستان و دشمنان و دیگران باقی نگذارد. آن روح چه بود؟ روح دیانت حاکم بر دل‌های مردم بود. پس این‌جا ما دو تا عنصر در کنار هم داریم: یک عنصر، عنصر مردم است؛ که مردم در هر کشوری، در هر جامعه‌ای، اگر چنان‌چه همت کنند، بصیرت به خرج بدهند، عمل کنند و وارد میدان بشوند، می‌توانند همه مشکلات را حل کنند. یعنی بزرگ‌ترین کوه‌ها در مقابل حضور مردم از بین می‌رود؛ می‌توانند کوه‌های بزرگ را جابه‌جا کنند... عنصر دوم هم عنصر ایمان دینی مردم است... ۹ دی این را نشان داد.»^{۱۸}

۸. نهم دی و عمل صالح مردمی

امام خامنه‌ای نهم دی را تبلور عمل صالح مردم می‌دانند؛ عمل صالحی

که نقشه فتنه‌گران را نقش بر آب کرد: «۹ دی یک نمونه‌ای بود از همان خصوصیتی که در خود انقلاب وجود داشت؛ یعنی مردم احساس وظیفه دینی کردند و دنبال این وظیفه، عمل صالح خودشان را انجام دادند. عمل صالح این بود که توی خیابان بیایند، نشان بدهند، بگویند مردم ایران اینند. با این حرکت مردم، آن حجم عظیم تبلیغات دشمن که می‌خواست فتنه‌گران را مردم ایران معرفی کند و این جور نشان بدهد که مردم ایران از انقلابشان، از نظامشان برگشتند، به کلی نقش بر آب شد؛ یعنی مردم نشان دادند که این، مردم ایران است. تحلیل‌گران خارجی وقتی نگاه کردند، گفتند از بعد از رحلت امام بزرگوار، یا شاید بعضی گفتند از بعد از حرکات اول انقلاب، هیچ اجتماعی با این بزرگی، با این تپش، با این شور و هیجان وجود نداشته، که مردم وارد میدان شدند. این، حقیقت ۹ دی است.»^{۱۹}

۹. نهم دی، خشتی کننده انقلاب رنگی دشمنان

بی‌گمان فتنه ۸۸ با هدف راهاندازی انقلابی مخملین از سوی غرب شکل گرفت که با موقعیت‌شناسی مردم و حضور به‌موقع آنان در صحنه، این توطئه نقش بر آب شد: «امریکایی‌ها در سال ۸۸ به دنبال آن بودند که تجربه موفق خود در چند کشور را به بهانه انتخابات در ایران نیز اجرا کنند و با برجسته‌سازی اقلیتی که رأی نیاورده بود و با حمایت مالی و سیاسی از آن‌ها نتیجه انتخابات را به هم بزنند اما انقلاب و کودتای رنگی آن‌ها در ایران با حضور مردم، شکست خورد.»^{۲۰}

این نه‌گانه رهبری در وصف موقعیت‌شناسی مردم در نهم دی و مقابله با فتنه نشان می‌دهد که نقش مردم در این حماسه بزرگ چقدر پررنگ است. اگر نبود موقعیت‌شناسی رهبری و حضور به‌موقع مردم، هرگز حماسه‌ای به نام نهم دی شکل نمی‌گرفت و فتنه فتنه‌گران کارساز می‌شد. پس باید گفت که اقدام به‌موقع رهبری و مردم، انقلاب را واکسینه و فتنه را ریشه کن کرد.

پی‌نوشت‌ها

۱. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای ستاد بزرگداشت ۹ دی ۲۱/ آذر/ ۱۳۹۰.
۲. بیانات در دیدار مردم قم در سالگرد قیام نوزدهم دی ماه ۱۰/۱۹/ ۱۳۸۷.
۳. بیانات در دیدار هزاران نفر از مردم استان گیلان ۱۰/۸/ ۱۳۸۹.
۴. مصاحبه حضرت آیت‌الله مصباح یزدی با هفته‌نامه ۹ دی به مناسبت یوم‌الله نهم دی ماه.
۵. همان.
۶. بیانات مقام معظم رهبری در صحن مطهر حضرت امام رضا (علیه‌السلام) ۱۰/۱/ ۱۳۷۷.
۷. مصاحبه حضرت آیت‌الله مصباح یزدی با هفته‌نامه ۹ دی به مناسبت یوم‌الله نهم دی ماه.
۸. بیانات در دیدار نمایندگان نامزدهای انتخابات، ۲۶/۳/ ۱۳۸۷.
۹. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۲۹/۳/ ۱۳۸۷.
۱۰. بیانات در دیدار مردم قم، ۱۹/۱۰/ ۱۳۸۷.
۱۱. بیانات در دیدار مردم قم در سالگرد قیام نوزدهم دی ماه ۱۰/۱۹/ ۱۳۸۷.
۱۲. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۰/۱/ ۱۳۸۷.
۱۳. بیانات در دیدار با اعضای شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی ۲۹/۱۰/ ۱۳۸۷.
۱۴. بیانات در دیدار فرمانده و پرسنل نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۱/۱۹/ ۱۳۸۸.
۱۵. خطبه‌های نماز جمعه تهران در حرم امام خمینی (علیه‌السلام) در بیست و یکمین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (علیه‌السلام) ۱۴/۳/ ۱۳۸۷.
۱۶. دیدار مردم مازندران در سالگرد حماسه ۶ بهمن ۱۱/۶/ ۱۳۸۷.
۱۷. بیانات در دیدار هزاران نفر از مردم استان گیلان ۱۰/۸/ ۱۳۸۹.
۱۸. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای ستاد بزرگداشت ۹ دی ۲۱/ آذر/ ۱۳۹۰.
۱۹. همان.
۲۰. ۱۹/ آذر/ ۱۳۹۴.